Dosarul nr. 2-880/2025
2-25025044-09-2-25022025

H O T Ă R Î R E
În numele Legii

30 iulie 2025 mun. Bălți

Judecătoria Bălți, sediul Central
Instanţa compusă din:
Preşedintele şedinţei, judecătorul Eugen Bejenaru
Grefier Chircu Maria

examinând în sediul instanţei, în şedinţă publică pricina civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Primăria mun. Bălți împotriva Serghei Gramma, intervenient accesoriu TV-Nord Moldova cu privire la dezmințirea informațiilor false,

c o n s t a t ă

La 25 februarie 2025, Primăria mun. Bălți în persoana primarului Petkov Alexandr s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva consilierului local Gramma Serghei, intervenient accesoriu TV-Nord Moldova privind dezmințirea informațiilor răspândite în spațiul mediatic.

În motivarea acțiunii reclamanta indică că, la data de 30.12.2024 la postul de televiziune TV-Nord în cadrul emisiunii televizate „Esențial”, consilierul local Gramma Serghei a declarat că: „la data de 03.12.2024 în adresa Primăriei mun. Bălți a parvenit o scrisoare din partea unei fracțiuni din orașul Krakow cu privire la intenția de a stabili relații de colaborare la care nu a primit nici un răspuns... în scrisoare sunt îndicate toate datele de contact ale Primăriei mun. Bălți, însă acesta a fost lăsată fără atenția Primăriei mun. Bălți.” Reclamanta a indicat/citat mai multe afirmații făcute de consilierul Gramma Serghei în cadrul emisiunii televizate „Esențial” cu care nu este deacord, aducând în acest sens argumente pentru fiecare aparte. Totodată reclamanta consideră că aceste declarații sunt false și reprezintă o critică în adresa angajaților aparatului primăriei mun. Bălți și poate fi calificată ca o aluzie că Primăria mun.Bălți nu este cointeresată în dezvoltarea municipiului, consideră că este evident că cele expuse de pârât constituie relatări false, fiind afirmații ce nu corespund adevărului și sunt neveridice în fond.

Reclamanta a solicitat constatarea ca fiind false informațiile răspândite de către Gramma Serghei, a obliga pârâtul Gramma Serghei să dezmintă informațiile false, în cadrul aceleiași emisiuni „Esențial” al Postului de televiziune TV Nord.

Prin fișa de repartizare a cererii, acțiunea a fost repartizată judecătorului Judecătoriei Bălți (sediul Central) Eugen Bejenaru, la data de 25.02.2025. Prin încheierea din 11.03.2025 acțiunea a fost acceptată spre examinare în procedură contencioasă, fiind precedată de încheierea de nu dat curs.

În şedinţa de judecată reprezentantul reclamantei Voitişina Diana a susținut cererea de chemare în judecată a solicitat admiterea ei după cum a fost formulată.

Pârâtul Gramma Serghei în ședința de judecată nu s-a prezentat, fiind citat la adresa electronică gramma_mg@mail.ru .

Potrivit art. 205 al. (1) și (4) CPC, participanţii la proces sînt obligaţi să comunice din timp instanţei judecătoreşti motivul imposibilităţii de a se prezenta în şedinţă de judecată şi să prezinte probele care dovedesc motivul. Dacă instanţei judecătoreşti nu i s-a comunicat motivul

neprezentării în şedinţă de judecată a participantului la proces citat legal sau dacă instanţa consideră neîntemeiat motivul neprezentării, cauza se examinează în absenţa acestuia.

Intervenientul accesoriu TV-Nord Moldova în ședința de judecată nu s-a prezentat, fiind citat la adresa electronică tvn.publicitate@gmail.com.

Audiind explicațiile participanților prezenți la proces, examinând probatoriul cauzei administrat pentru dovedirea celor invocate și raportându-l, per ansamblu, la prevederile legale ce guvernează spețа, instanța de judecată consideră că acțiunea urmează a fi respinsă, din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art.32 alin.(1) din Constituția Republicii Moldova, oricărui cetăţean îi este garantată libertatea gîndirii, a opiniei, precum şi libertatea exprimării în public prin cuvînt, imagine sau prin alt mijloc posibil. Alin.(2) Libertatea exprimării nu poate prejudicia onoarea, demnitatea sau dreptul altei persoane la viziune proprie.

În conformitate cu prevederile art.5 Cod de procedură civilă, orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanţă judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-şi apăra drepturile încălcate sau contestate, libertăţile şi interesele legitime.

Conform art.21 Codul civil, drepturile personale nepatrimoniale şi alte valori nemateriale sînt apărate în cazurile şi în modul prevăzut de prezentul cod şi de alte legi, în limita în care folosirea modalităţilor de apărare a drepturilor civile reiese din esenţa dreptului încălcat şi din caracterul consecinţelor acestei încălcări.

Instanța statuează că, prin prisma iminenței respectării dreptului la un proces echitabil, garantat de art.6 din Convenția Europeană pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale, pornind de la necesitatea asigurării dreptului părților la o hotărâre motivată, instanța de judecată își va motiva concluziile în prezenta speță, prin prisma analizei argumentelor prezentate de către părți, raportate la materialele cauzei civile și la cadrul legal incident.

În conformitate cu prevederile art.3 alin.(1) din Legea cu privire la libertatea de exprimare, orice persoană are dreptul la libertatea de exprimare. Acest drept cuprinde libertatea de a căuta, de a primi şi de a comunica fapte şi idei. Alin.(2) Libertatea de exprimare protejează atît conţinutul, cît şi forma informaţiei exprimate, inclusiv a informaţiei care ofensează, şochează sau deranjează. Alin.(3) Exercitarea libertăţii de exprimare poate fi supusă unor restrîngeri prevăzute de lege, necesare într-o societate democratică pentru securitatea naţională, integritatea teritorială sau siguranţa publică, pentru a apăra ordinea şi a preveni infracţiunile, pentru a proteja sănătatea şi morala, reputaţia sau drepturile altora, pentru a împiedica divulgarea de informaţii confidenţiale sau pentru a garanta autoritatea şi imparţialitatea puterii judecătoreşti.

Prin urmare, restrângerea libertăţii de exprimare se admite doar pentru protejarea unui interes legitim prevăzut de lege şi doar în cazul în care restrângerea este proporţională cu situaţia care a determinat-o, respectându-se echilibrul just dintre interesul protejat şi libertatea de exprimare, precum şi libertatea publicului de a fi informat.

Potrivit art.26 alin.(1) din Legea cu privire la libertatea de exprimare, orice persoană este în drept să ceară în instanţa de judecată dezminţirea relatărilor false şi defăimătoare cu privire la fapte. Alin.(2) În cazul în care instanţa de judecată va stabili că acţiunea cu privire la răspîndirea informaţiei false şi defăimătoare este întemeiată, iar reclamantul solicită publicarea unei dezminţiri, instanţa va dispune dezminţirea relatărilor false şi defăimătoare, indicînd în dispozitivul hotărîrii textul dezminţirii.

Din materialele cauzei instanța a stabilit că la data de 30.12.2024 la postul de televiziune TV –Nord în cadrul emisiunii „Esențial” [1], Gramma Serghei având calitatea de consilier local al Consiliului mun. Bălți a declarat: la minuta 35:01 „*la data de 03.12.2024 în adresa Primăriei municipiului Bălți a parvenit o scrisoare din partea unei fracțiuni din orașul Krakow cu privire la intenția de a stabili relații de colaborare la care nu a primit nici un răspuns ... în scrisoare sunt indicate toate datele de contact ale Primăriei mun. Bălți , însă aceasta a fost lăsată fără atenția Primăriei mun. Bălți*”; la minuta 10:25 „*în această sumă de 52 mil. lei nu este inclusă crșterea salariului mediu care trebuie să aibă loc începând cu data de 01.01.2025. Astfel suma respectivă va fi încă majorată. Cheltuielile pentru aparatul primarului și primăriei la ora actuală în Bălți sunt cele mai mari din republică. Astfel din veniturile proprii, peste 17% vor fi cheltuite doar pentru întreținerea primarului și aparatului primăriei*”; la minuta 24:35 „*Astăzi primarul pur și simplu nu permite ÎM „DRCD” să efectueze acel tip de lucrări care a fost planificat pentru anul 2024, dar acolo a fost suma de peste 10,0 de milioane de lei. Și în final din luna aprilie în municipiul cu aceste lucrări nimeni nu se ocupă*.”

La data de 15.01.2025, ulterior la data de 03.02.2025 primarul mun. Bălți Alexandr Petkov a adresat pârâtului Gramma Serghei o notificare prin care a solicitat ultimului să dezminte informația defăimătoare și lipsită de substat factologic în termen de 15 zile la emisiunea „Esențial” difuzată la postul de televiziune „TV-Nord”. (f.d.5) Gramma Serghei a recepționat notificarea primarului la data de 03.02.2025, însă un careva răspuns la ea nu a formulat. (f.d.6)

Respectiv la data de 25.02.2025, Primăria mun. Bălți în persoana primarului Petkov Alexandr s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva consilierului local Gramma Serghei, intervenient accesoriu TV-Nord Moldova privind dezmințirea informațiilor răspândite în spațiul mediatic.

Instanța expune că potrivit art.16 alin.(1) a Legii cu privire la libertatea de exprimare, cererea prealabilă se examinează în termen de 5 zile de către autorul informaţiei şi, după caz, de către persoana juridică ce a răspîndit această informaţie. Alin.(2) Dacă se constată că informaţia la care se referă cererea prealabilă este falsă sau nu se bazează pe un substrat factologic suficient, persoana juridică ce a răspîndit informaţia sau autorul informaţiei satisface cererea prealabilă, fiind obligat să efectueze, după caz, rectificarea sau dezminţirea informaţiei defăimătoare, acordarea dreptului la replică sau exprimarea scuzelor şi compensarea, la cerere, a prejudiciilor cauzate. Alin.(3) Rectificarea sau dezminţirea informaţiei, acordarea dreptului la replică sau exprimarea scuzelor se efectuează în termen de 15 zile de la data examinării cererii prealabile, iar dacă informaţia a fost răspîndită de mass-media şi publicaţia sau emisiunea care a răspîndit această informaţie apare mai rar decît o dată la 15 zile, în următorul număr sau emisiune.

În vederea dovedirii faptului că informația expusă de pârât în cadrul emisiunii televizate este denaturată și nu corespunde adevărului, reclamantul a prezentat un răspuns formulat în limba engleză ce reprezintă răspunsul către autoritățile orașului Krakow, Polonia și Dispoziția primarului nr. 8 din 12.01.2024 cu privire la repartizarea alocațiilor bugetare aprobate în bugetul municipal pentru anul 2024 pe grupele principale de cheltuieli 04 „Servicii în domeniul economiei”, 05 „Protecția mediului” și 06 „Gospodăria de locuințe și gospodăria serviciilor comunale”. (f.d.10,12,13)

Analizând calitatea părțile procesului în cauză, instanța reține că potrivit art.1 din Legea administrației publice locale nr. 436-XVI din 28.12.2006: primarul este autoritate reprezentativă a populaţiei unităţii administrativ-teritoriale şi executivă a consiliului local, aleasă prin vot universal, egal, direct, secret şi liber exprimat; primăriea este structură funcţională care

[1] https://www.youtube.com/watch?v=8D3EXgfk1ss

asistă primarul în exercitarea atribuţiilor sale legale; autorităţi ale administraţiei publice locale de nivelul al doilea – autorităţi publice, luate în ansamblu, care sînt constituite şi activează pe teritoriul raionului, municipiului Chişinău, municipiului Bălţi, unităţii teritoriale autonome cu statut juridic special pentru promovarea intereselor şi soluţionarea problemelor populaţiei unităţii administrativ-teritoriale respective;

Administrarea publică în unităţile administrativ-teritoriale se întemeiază pe principiile autonomiei locale, descentralizării serviciilor publice, eligibilităţii autorităţilor publice locale şi consultării cetăţenilor în probleme locale de interes deosebit. Unitatea administrativ-teritorială este persoană juridică de drept public şi dispune, în condiţiile legii, de un patrimoniu distinct de cel al statului şi al altor unităţi administrativ-teritoriale.

Potrivit art. 6 al. (1) din Legea administrației publice locale nr. 436-XVI din 28.12.2006, Primarul este autoritatea reprezentativă a populaţiei unităţii administrativ-teritoriale şi executivă a consiliului local. El participă la şedinţele consiliului local şi are dreptul să se pronunţe asupra tuturor proiectelor şi problemelor supuse dezbaterilor, fără drept de vot.

Deci reiterând cele menționate, instanța punctează că cele două entități primăria și primarul sunt puterea executivă a statului în teritoriu. Orice stat, pentru a putea fi mai bine condus şi administrat, îşi divizează teritoriul în unităţi administrative, cărora le recunoaşte personalitatea juridică şi le conferă, totodată, atât atribuţii de drept public, cât şi atribuţii de drept privat.

Deci stabilind calitatea reclamantului din punct de vedere al dreptului administrativ, instanța relevă că, potrivit art.9 din Legea cu privire la libertatea de exprimare nr. 64 din 23.04.2010, *(1) Orice persoană are dreptul de a critica statul şi autorităţile publice. (2) Statul şi autorităţile publice nu pot intenta acţiuni cu privire la defăimare. (3) Statul şi autorităţile executive şi legislative nu sînt protejate de legea penală sau contravenţională împotriva declaraţiilor defăimătoare. (4) Persoanele care exercită funcţii publice pot fi supuse criticii, iar acţiunile lor – verificării din partea mass-mediei, în ceea ce priveşte modul în care şi-au exercitat sau îşi exercită atribuţiile, în măsura în care acest lucru este necesar pentru a asigura transparenţa şi exercitarea responsabilă a atribuţiilor lor.*

Având în vedere dispozițiile legale care consacră dreptul oricărei persoane de a critica statul și autoritățile publice, precum și excluderea posibilității ca acestea să intenteze acțiuni în defăimare, rezultă în mod clar că acțiunea Primăriei împotriva Gramma Serghei este lipsită de temei juridic și urmează a fi respinsă.

Or, în societățile democratice, critica autorităților și a funcționarilor publici constituie un element esențial al dezbaterii libere și transparente, fiind protejată de principiile fundamentale ale libertății de exprimare.

Faptul că o persoană exprimă opinii critice la adresa unei instituții publice sau a celor care o reprezintă nu poate constitui temei pentru atragerea răspunderii juridice, atât timp cât aceste opinii vizează modul de exercitare a atribuțiilor publice și contribuie la supravegherea democratică a autorităților. Prin urmare, admiterea acțiunii ar echivala cu o încălcare gravă a dreptului la libera exprimare și ar deschide calea unui precedent periculos pentru suprimarea opiniilor critice, afectând însăși esența principiului transparenței și responsabilității în administrația publică.

În acest context, instanța urmează să respingă acțiunea intentată de Primărie, întrucât aceasta contravine normelor care reglementează raporturile dintre cetățeni și autoritățile publice într-un stat de drept.

Libertatea de a critica instituțiile statului este un aspect fundamental al libertății de exprimare, iar Curtea Europeană a Drepturilor Omului a afirmat de nenumărate ori că aceasta este protejată prin Articolul 10 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

Care presupune că orice persoană are dreptul la libertatea de exprimare. Acest drept include libertatea de opinie și libertatea de a primi sau de a comunica informații sau idei, fără amestecul autorităților publice și fără a ține seama de frontiere.

Poziția CEDO cu privire la critica instituțiilor statului, este una certă or, libertatea de exprimare protejează inclusiv afirmațiile critice, satirice sau dure la adresa statului, guvernului, armatei, poliției sau altor instituții publice. Statul și instituțiile sale trebuie să tolereze un nivel mai ridicat de critică decât persoanele private, întrucât ele sunt „servitori publici" și trebuie să fie deschise la examinare și contestare din partea societății.

În cauza *Castells c. Spaniei (1992)* Curtea a afirmat că politicienii și instituțiile publice trebuie să accepte un grad mai ridicat de critică. În acest caz, un senator a fost condamnat pentru criticarea guvernului. CEDO a constatat încălcarea articolului 10. (de văzut *Thorgeir Thorgeirson c. Islandei (1992); Lingens c. Austriei (1986*)).

Totodată CEDO recunoaște că libertatea de exprimare nu este absolută. Ea poate fi limitată în anumite condiții și anume dacă acest fapt este necesar într-o societate democratică, dacă restricția este proporțională și dacă urmărește un scop legitim, cum ar fi protejarea securității naționale, ordinii publice, sau a drepturilor altora (ex. reputația persoanelor private). Dar criticile la adresa instituțiilor publice beneficiază de o protecție sporită.

Ca finalitate CEDO apără ferm dreptul cetățenilor de a critica instituțiile statului – inclusiv în mod dur, ironic sau deranjant. Într-o societate democratică, statul trebuie să tolereze pluralismul și dezbaterea publică, chiar și atunci când aceasta este incomodă.

Astfel, primarul, precum și autoritățile publice în general, sunt entități ale administrației publice locale, investite prin lege cu atribuții de interes public, având obligația de a gestiona și implementa politici administrative în beneficiul colectivității. Prin natura funcțiilor exercitate, aceste autorități se află în centrul atenției opiniei publice, ceea ce justifică un nivel ridicat de supraveghere și dezbatere critică din partea societății.

În acest context, jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului a statuat că toleranța acestor autorități la exprimările critice trebuie să fie mai largă decât în cazul persoanelor private, întrucât acestea trebuie să accepte și să încurajeze pluralismul de opinii, ca fundament al unei societăți democratice.

În conformitate cu prevederile art.121 Cod de procedură civilă, instanţa judecătorească reţine spre examinare şi cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existenţa sau inexistenţa de circumstanţe, importante pentru soluţionarea justă a cazului.

Conform art.130 alin. (1) Cod de procedură civilă, instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

În temeiul art. 240 alin. (1) Cod de procedură civilă, la deliberarea hotărîrii, instanţa judecătorească apreciază probele, determină circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea cauzelor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părţi, legea aplicabilă soluţionării cauzei şi admisibilitatea acţiunii.

Apreciind temeinicia acțiunii prin prizma raporturilor dintre părțile în proces și cadrul legal pertinent, instanța ajunge la concluzia de a respinge cererea de chemare în judecată depusă de

Primăria mun. Bălți împotriva Serghei Gramma, intervenient accesoriu TV-Nord Moldova cu privire la dezmințirea informațiilor false, ca neîntemeiată.

În conformitate cu prevederile art. 236 CPC, instanţa de judecată,-

h o t ă r ă ş t e:

A respinge cererea de chemare în judecată depusă de Primăria mun. Bălți împotriva Serghei Gramma, intervenient accesoriu TV-Nord Moldova cu privire la dezmințirea informațiilor false, ca neîntemeiată.

Hotărîrea este cu drept de apel în Curtea de Apel Nord în termen de 30 zile, de la data pronunţării dispozitivului, prin intermediul Judecătoriei Bălți, sediul Central.

Preşedintele şedinţei
Judecător **Eugen Bejenaru**